

FK

Rada SR pre rozhlasové a televízne vysielanie 7 Sz 147/97 Nám. SNP 12, 011 06 Bratislava	
DOŠLO DŇA: 17-00-1998	
ČÍSLO: 1624	PRACOVNÍK: Pracovník:

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Sergeja Kohuta a členov JUDr. Eleny Kováčovej a JUDr. Jozefa Hatápku v právnej veci navrhovateľky **Markíza - Slovakia, spol. s r.o., Blatné 334** proti odporkyňi **Rade Slovenskej republiky pre rozhlasové a televízne vysielanie, Nám. SNP č. 12, Bratislava**, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky **z r u š u j e** rozhodnutie Rady Slovenskej republiky pre rozhlasové a televízne vysielanie zo dňa 15.5.1997 číslo 13/97 a vec jej vracia na ďalšie konanie.

Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.

O d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozhodnutím odporkyňa uložila navrhovateľke za porušenie povinností vyplývajúcich z ust. § 6 ods. 2 písm. a/ zák.č. 468/1991 Zb. o prevádzkovaní rozhlasového a televízneho vysielania v znení neskorších predpisov a § 6 písm. a/ zák.č. 220/1996 Z.z. o reklame pokutu vo výške 400 000 Sk z dôvodov podľa § 20 ods. 5 písm. c/ zákona č. 468/1991 Zb.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že na porušovanie uvedených povinností bola navrhovateľka upozornená listom č. 404/97 z 25.3.1997. Na nápravu zistených nedostatkov jej

odporkyňa stanovila lehotu 15 dní. Priebežným monitorovaním vysielať zistila odporkyňa u navrhovateľky opätovné porušenie povinností prevádzkovateľa ustanovených v § 6 ods. 2 písm. a/ zák.č. 468/1991 Zb. a v § 6 písm. a/ zákona č. 220/1996 Z.z., a to v troch reláciách. Navrhovateľke sa vytýkalo, že na záberoch upútavky na program Veľká cena San Marina odvysielanej dňa 27.4.1997 o 14.00 hod. dominovala čo do veľkosti a frekvencie značka West ako keby firma West bola hlavným a výlučným sponzorom pretekov. Pritom bola jedným z mnohých sponzorov Veľkej ceny a počas samotných reálnych pretekov sa značka tohto sponzora vyskytovala minimálne. Takto vyrobená upútavka nebola pozvánkou na program, ale propagačným prostriedkom obchodnej značky West. Pod týmto názvom sa v Slovenskej republike vyrábajú cigarety. Obrazovým spracovaním a použitým sloganom "Sila tu a teraz" bola upútavka súčasťou širšej marketingovej kampane firmy West, oslovujúcej verejnosť viacerými formami reklamy (TV, billboardy...). Účelová prezentácia značky West bola posúdená ako skrytá reklama značky produktu zakázaného v reklame v upútavke na vlastný program. Došlo tak k porušeniu § 6 písm. a/ zák.č. 220/1996 Z.z. a § 6 ods. 2 písm. a/ zák.č. 468/1991 Zb. V relácii Silvánovci odvysielanej 27.4.1997 o 17.30 hod. bol na úvod seriálu a po záverečných titulkoch odvysielaný textový reklamný slogan podporený rovnako znejúcim komentárom Mariána Labudu: "Celá naša rodina chodí v Charlie's do kina - Fero Silván". V nasledujúcom zábere bolo zobrazené logo CHARLIE'S, čo odporkyňa posúdila ako porušenie § 6 ods. 2 písm. a/ zák.č. 468/1991 Zb. V relácii Smotánka, odvysielanej 27.4.1997 o 22.20 hod. v časti venovanej krstu platne "No problem" v hoteli Kyjev boli na čelnej strane pódia za účinkujúcimi spevákmi Nogom a Skrúcaným umiestnené plagáty FINLANDIA vodka of Finlandia. Spevácka produkcia bola prerušovaná moderátorskými vstupmi, pričom rozhovory moderátorky s hosťami Smotánky boli zámerne organizované tak, aby plagáty s reklamou boli v zábere kamery. Zámerne prezentácia fínskej vodky bola posúdená ako skrytá

reklama značky produktu zakázaného v reklame, v publicistickej relácii, čím došlo k porušeniu § 6 písm. a/ zákona č. 220/1996 Z.z. a § 6 ods. 2 písm. a/ zák.č. 468/1991 Zb.

Proti tomuto rozhodnutiu podala podľa § 21 zákona č. 468/1991 Zb. navrhovateľka opravný prostriedok (návrh na preskúmanie), označený ako odvolanie. Navrhla ho zrušiť. Namietla, že cieľom upútavky nebola prezentácia skrytej reklamy značky West, upútavka mala upozorniť divákov na priamy televízny prenos z pretekov Formula 1 v San Marine. Navrhla vypracovať expertízu nezávislého psychológa na určenie podprahovosti vnímania sloganu "Sila tu a teraz". Uviedla, že reklamný slogan "Celá naša rodina chodí v Charlie's do kina" bol po odvysielaní z 27.4.1997 o 17.30 hod. okamžite stiahnutý z vysielania. Ďalej uviedla, že v relácii Smotánka rozhovory moderátorky neboli zámerne organizované tak, aby plagáty s reklamou boli v zábere kamery. Relácia Smotánka zámerne neprezentovala fínsku vodku, preto ju nebolo možné klasifikovať ako skrytú reklamu. Navrhla požiadať pri posudzovaní pojmu skrytá reklama o expertízu psychológa, sociológa.

Odporkyňa navrhla rozhodnutie o uložení pokuty potvrdiť. Uviedla, že upútavka na program Veľká cena San Marina počítala s podprahovým vnímaním človeka, pričom došlo aj k porušeniu § 8 písm. d/ zák.č. 468/1991 Zb. Reklamný slogan v seriáli Silvánovci bol po doručení rozhodnutia o uložení pokuty stiahnutý z vysielania. V relácii Smotánka išlo o účelové nasnímanie reklamných plagátov počas moderátorských vstupov, aj keď priestorové možnosti umožňovali iné riešenie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd vecne príslušný (§ 246 ods. 2 písm. b/ OSP) preskúmal na pojednávaní napadnuté rozhodnutie ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo.

Zákaz reklamy niektorých produktov upravuje § 6 zákona č. 220/1996 Z.z. o reklame, ktorým sa (písm. a/) zakazuje reklama

tabakových výrobkov, alkoholických nápojov okrem piva v televíznom a rozhlasovom vysielaní, pri výrobe a pri uvádzaní audiovizuálnych diel, na veľkoplošných nosičoch a v periodickej tlači. V tomto zákone medzi vymedzeniami základných pojmov je aj úprava (§ 2 ods. 1 písm. e/), že na účely tohto zákona sa rozumie podprahovým vnímaním zmyslové vnímanie, ktoré ovplyvňuje pamäť človeka bez toho, aby si to uvedomil. Podľa § 3 ods. 5 písm. g/ reklama nesmie využívať podprahové vnímanie človeka.

Medzi povinnosti prevádzkovateľov pri vysielaní reklám patrí aj zabezpečenie, aby reklamy boli rozoznateľné a zreteľne zvukovo alebo obrazovo oddelené od ostatných relácií (§ 6 ods. 2 písm. a/ zák.č. 468/1991 Zb.).

Pokutu od 10 000 Sk do 2 000 000 Sk možno uložiť prevádzkovateľovi, ktorý poruší povinnosti ustanovené týmto zákonom alebo podmienky udelenej licencie tým, že nedodržel povinnosti ustanovené pre vysielanie reklám a sponzorovaných relácií (§ 20 ods. 5 písm. c/ zák.č. 468/1991 Zb.).

Pokuta vo výške 400 000 Sk bola navrhovateľke uložená rozhodnutím odporkyne č. 13/97 z 15.5.1997 podľa § 20 ods. 5 písm. c/ zák.č. 468/1991 Zb. za porušenie povinností vyplývajúcich z ust. § 6 ods. 2 písm. a/ toho istého zákona a za porušenie § 6 písm. a/ zák.č. 220/1996 Z.z.

Pri preskúvaní zákonnosti rozhodnutia žalovanej sa súd mohol zaoberať len rozsahom porušení zákona vymedzených skutkovo a právne v rozhodnutí, ktoré bolo predmetom súdneho preskúmania.

Predmetom súdneho preskúvacieho konania nemohlo byť posúdenie, či pri televíznom vysielaní navrhovateľky v deň monitorovania (27.4.1997) došlo aj k porušeniu § 8 písm. d/ zák.č. 468/1991 Zb., lebo toto porušenie zákona (tvrdené odporkyňou až v písomnom vyjadrení k návrhu na preskúmanie) nebolo navrhovateľke vytýkané v rozhodnutí o uložení pokuty.

Podstatou dvoch z troch vytýkaných porušení zákona bolo to, že tak obrazové spracovanie upútavky ako aj časť relácie Smotánka mali počítat' s využitím podprahového vnímania človeka, takže vlastne v nich išlo o skrytú reklamu tabakových výrobkov a alkoholických nápojov spôsobom, ktorý zákon zakazuje (§ 6 písm. a/ zák.č. 220/1996 Z.z.).

V správnom konaní podľa zákona č. 71/1967 Zb., podľa ktorého sa postupuje s výnimkami a ak zákon neustanovuje inak (§ 21 zák.č. 468/1991 Zb.) je potrebné postupovať v súlade s ustanovením § 3 ods. 4, podľa ktorého správne orgány pri rozhodovaní musia vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Ak je pre odborné posúdenie skutočností dôležitých pre rozhodnutie potrebný znalecký posudok, správny orgán ustanoví znalca podľa príslušných právnych predpisov (§ 36). V rozhodnutí sa musí vypořiadat' s námietkami účastníkov konania a so všetkými skutočnosťami zistenými v správnom konaní (§ 47).

Na posúdenie či upútavka a časť relácie Smotánka boli (spôsobom nasnímania, strihu, spracovania) spôsobilé ovplyvniť pamäť televíznych divákov bez toho, aby si to uvedomili, je podľa názoru Najvyššieho súdu SR potrebný odborný znalecký posudok z odboru psychológie. Osoba, ktorá nemá príslušné odborné psychologické vzdelanie, nie je spôsobilá zodpovedať na otázku, či uvedené relácie boli spôsobilé (a to aj vo vzťahu k dĺžke doby pôsobenia) využiť podprahové vnímanie človeka a pôsobiť tak na jeho zmysly, propagujúc produkty v rozpore s § 6 písm. a/ zák.č. 220/1996 Z.z., čo by súčasne malo za následok aj (vytýkané) porušenie § 6 ods. 2 písm. a/ zák.č. 468/1991 Zb.

Od zodpovedania uvedenej odbornej otázky znaleckým posudkom z odboru psychológie závisí právne posúdenie, či navrhovateľ ako prevádzkovateľ vysielania porušil aj v týchto dvoch programoch zákon tak, ako sa mu to vytýka v preskúvanom rozhodnutí.

Rozhodnutie odporkyne pri kvalifikácii porušenia zákona vychádza u uvedených dvoch programov z porušenia dvoch zákonných ustanovení a u programu Silvánovci z porušenia jedného zákonného ustanovenia.

Rozhodnutie súdu v súdnom preskúmvacom konaní (§ 244 a nasl. OSP) je konečné. Nie je proti nemu možné podať riadny ani mimoriadny opravný prostriedok. Skutkový stav musí byť zistený spôsobom a v rozsahu nevzbudzujúcom pochybnosti.

V danej veci nebolo nariadené dokazovanie na posúdenie odbornej otázky, preto aj odôvodnenie výšky pokuty bolo nepreskúmateľné.

Za takéhoto stavu veci bolo potrebné preskúvané rozhodnutie podľa § 250j ods. 2 OSP zrušiť a vec vrátiť odporkyňi na ďalšie konanie.

O náhrade trov konania rozhodol súd podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 OSP.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 26.februára 1998

JUDr. Sergej Kohut, v.r.
predseda senátu

Za správnosť: